

Список використаних джерел:

1. Technological Innovations in Crime Prevention and Policing. A Review of the Research on Implementation and Impact – вебсайт. URL: <https://www.connectedpapers.com/main/7cd2b8e78e61c5d2798215391abf469a3915a7ef/Technological-Innovations-in-Crime-Prevention-and-Policing.-A-Review-of-the-Research-on-Implementation-and-Impact/graph>.
2. Taking advantage of new technologies: For and against crime. URL: https://www.researchgate.net/publication/222416247_Taking_advantage_of_new_technologies_For_and_against_crime.

Борисенко Т. В.,

ад'юнкт

*Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Гребенюк А. М.,

*завідувач кафедри економічної
та інформаційної безпеки*

*Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат технічних наук, доцент*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ, БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ЇХ ВИКОРИСТАННЯМ НА ВСІХ РІВНЯХ

З 24 лютого 2022 року Україна протистоїть збройній повномасштабній агресії з боку Російської Федерації. У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, в країні введено військовий стан. Протягом всього періоду дії воєнного стану громадяни країн усього світу спрямовують свої зусилля на допомогу українцям, кооперацію з волонтерськими організаціями, підтримку Збройних сил України та обороноздатності України. До України надсилається безліч гуманітарної допомоги від різних країн світу та приватних організацій як у вигляді предметів та товарів, так і у вигляді коштів, благодійної допомоги та пожертв. І в період воєнного стану, така допомога обов'язково має доходити до адресатів, до тих, хто її потребує, проте так трапляється не завжди. В цей важкий час з'являються випадки використання товарів гуманітарної допомоги для отримання прибутку.

Воєнний стан у державі та збурення в суспільстві через не добросовісні дії деяких громадян призвело до законодавчого врегулювання даних питань.

03 квітня 2022 року набрав чинності Закон України від 24 березня 2022 року № 2155-ХІ «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги».

Вказаним Законом КК України доповнено статтею 201² «Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги» [1].

Виходячи зі статистичних даних Генеральної прокуратури України станом на 01.10.2022 у Єдиному реєстрі досудових розслідувань зареєстровано 345 кримінальних правопорушень за ст. 201² КК України [2].

Для того, щоб таких фактів ставало дедалі менше, є необхідним запровадження Єдиної інформаційної системи обліку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв, безоплатної допомоги та контролю за їх використанням.

В цьому напрямку вже є позитивні напрацювання.

Створено автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги, яка призначена для забезпечення обліку отримувачів гуманітарної допомоги та вантажів, коштів, послуг, які вони отримують.

В Україні функціонує Державна система гуманітарної допомоги. Система в режимі реального часу вирішує три головні завдання: веде облік всієї завезеної на територію України гуманітарної допомоги в розрізі кожного окремого декларанта й отримувача; веде облік потреб отримання та відвантаження гуманітарної допомоги по складах; веде облік отримання гуманітарної допомоги по територіальних громадах з усіх джерел надходження [3].

Хоча сьогодні при ввезенні на територію України гуманітарної допомоги:

- не потрібно отримувати окреме рішення про визнання вантажу гуманітарною допомогою та отримувач не обов'язково має бути включеним до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги;

- митна та прикордонна служби забезпечують невідкладний пропуск через Державний кордон України гуманітарної допомоги, що в подальшому ускладнює облік такої допомоги.

Ефективним механізмом є розподіл медичної гуманітарної допомоги, який відбувається через інформаційно-аналітичну систему «MedData», що забезпечує контрольованість і прозорість процесу.

Крім того, Міністерство охорони здоров'я запустило інтерактивний дашборд, де можна подивитися, як розподіляється гуманітарна допомога від українських і міжнародних організацій та урядів країн світу.

Там доступна інформація про те, скільки вантажів доставлено в регіони і яка саме це допомога: лікарські препарати, обладнання, швидкі, витратні матеріали, засоби індивідуально захисту.

Дашборд інтерактивний, дані на ньому оновлюються щогодини [4].

Автоматизація складського обліку гуманітарної допомоги для України в умовах війни була розроблена та впроваджена командою VJet у співпраці з партнерами всього за кілька тижнів.

Система «Гуманітарна допомога та координація» (ГУДОК), створена на волонтерських засадах, оперативно вирішила відразу кілька важливих завдань для нашої держави:

- швидке опрацювання вантажів на складах;
- відправка їх у ті місця, де є найбільша потреба у людей;
- забезпечення належного контролю за надходженням та відвантаженням гуманітарної допомоги зі складів;
- уніфікований підхід до ведення обліку гуманітарної допомоги як на рівні категорій, так і на рівні процесів.

Відтепер гуманітарні вантажі, які проходять через склади обласних військових адміністрацій (всієї України), включено в єдиний контур у рішенні ГУДОК.

Проект передбачає збір та аналіз специфічних вимог від гуманітарних складів, розробку системи обліку на платформі Odoo, внесення та адміністрування даних про склади і користувачів, тестування, навчання операторів складу, організацію служби підтримки та масштабування системи на півтори сотні великих складів у всіх регіонах країни.

Задля належного контролю за рухом гуманітарної допомоги доступ до системи мають також уряд та офіс Президента України [5].

Процедура та критерії розподілу гуманітарної допомоги серед кінцевих набувачів нормативно не врегульовані, узагальнений алгоритм описати наразі не видається можливим. Сформовані продовольчі набори та інші види гуманітарної допомоги обласні військові адміністрації, передають до районних державних (військових) адміністрацій, які розподіляють їх між громадами. Видача гуманітарної допомоги населенню здійснюється у різний спосіб та у різних пунктах видачі. На офіційних веб-сайтах обласних військово-цивільних адміністрацій інформація щодо отримання та розподілу гуманітарної допомоги, звітності про її отримання в повному обсязі не відображається.

Беручи до уваги вищевикладене, можна дійти висновку, що в Україні запроваджено ефективні механізми для контролю гуманітарної допомоги.

Проте проблеми є, а саме: відсутній порядок взяття на баланс та належний облік отриманої гуманітарної допомоги, благодійних пожертв, безоплатної допомоги отримувачами, що може мати наслідком, подальше незаконне використання такої допомоги.

Для вирішення даної проблеми необхідно розробити і запровадити Єдину комплексну інформаційну систему, яка діятиме за принципами прозорості та підзвітності на усіх етапах. Є важливим, щоб дана система включала в себе дані про донорів (хто надає допомогу), отримувачів, набувачів (кому надається), вид та об'єм допомоги, а також про склади, де вона буде зберігатися.

Наявність такої системи сприятиме підвищенню рівня довіри як з боку вітчизняних, так і з боку міжнародних донорів.

Разом з тим, наявність такої системи сприятиме в роботі правоохоронних органів при виявленні фактів незаконного використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Яка відповідальність за нецільове використання гуманітарної допомоги під час воєнного стану. URL: https://biz.ligazakon.net/news/211590_yaka-vdpovdalnst-za-netslove-vikoristannya-gumantarno-dopomogi-pd-chas-vonnogo-stanu.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за вересень 2022 року. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
3. В Україні функціонує Державна система гуманітарної допомоги. URL: <https://www.adm-km.gov.ua/>
4. Як МОЗ використовує гуманітарну допомогу: на сайті запустили дашборд. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/326689-yak-moz-vikoristovue-gumanitarnu-dopomogu-na-sayti-zapustili-dashbord>.
5. Облік гуманітарної допомоги для України – автоматизовано ВJET! URL: <https://bjepro.com/oblik-gumanitarnoyi-dopomogy-dlya-ukrayiny-avtomatyzovano-bjet>.

Борисова К. Є.,

курсант

*Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Світличний В. А.,

доцент кафедри

протидії кіберзлочинності

Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат технічних наук, доцент

КОМП'ЮТЕРНА РОЗВІДКА – ЗАХІД ОПЕРАТИВНОГО ПОШУКУ

Одним з найбільш плідних та дієвих об'єктів отримання інформації є комп'ютер. В останні десятиліття набули активізації наступні види діяльності: отримання інформації шляхом гласного і негласного пошуку, добування інформації з інформаційних систем та баз даних, отримання інформації за допомогою контролю над повідомленнями мережі та інші. Говорячи про вищезазначені види діяльності визначають наступні терміни: «комп'ютерна розвідка», «кіберрозвідка», «комп'ютерний моніторинг», «аналітична розвідка за допомогою інтернету» тощо.

Поняття «комп'ютерна розвідка» трактується наступним чином – це оперативно-пошуковий захід, який полягає у цілеспрямованому пошуку та отриманні інформації з комп'ютерних систем та мереж, доступ до яких не обмежується їхнім власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту, що здійснюється працівниками оперативних та оперативно-технічних підрозділів з метою виявлення відомостей криміногенного та кримінального характеру [1].